

N:o 39.

Af Herr **F. G. Sandwall**: *Om åtgärders vidtagande för bättre ordnande af landets patentväsende.*

Många anledningar finnas till det så ofta hörda påståendet, att i vårt land hittills varit allt för litet sörjdt för näringslivets kraftiga utveckling. Tvärtom hafva ej sällan vidtagits åtgärder, hvilka på åtskilliga sätt varit egnade att motverka och tillbakasätta det nationella arbetets väl förstådda intressen. Sålunda torde såväl de nyligen utfärdade bestämmelserna om minderårigas användande i det industriella arbetets tjenst, som ock förslaget om inmutningsrättens upphäfvande, att ej tala om senast beslutade lättnader för utländska arbetsalsters fortsatta beherrskande af vår egen marknad, vittna i mångas tanke om allt annat än ett nitiskt öfvervakande af svenska industriidkarnes berättigade intressen. Vårt lands tillgångar på förträffliga natur-alster af flera slag, på riklig mekanisk kraft i våra talrika vattenfall, i förening med befolkningens ovanliga fallenhet och begåfning för storslöjd i åtskilliga rigtningar, borde kunna tillförsäkra oss en beaktansvärd plats bland de industriidkande folken, synnerligast sedan landets kommunikationer under senaste årtionden utvecklats sig på ett sätt, som nära nog saknar motstycke i öfriga kulturländer, och en långvarig freds välsignelse mer än allt annat bort skänka stadga och fasthet åt näringslivet. När emellertid många företeelser i våra dagar tyda på snarare ett försvagande än ett stärkande af vårt folks ekonomiska ställning — hvaribland allenast torde få erinras om den på ett hotande sätt tilltagande utflyttningen af alla slags yrkesidkare — så frågar sig hvarje upprigtig vän af fosterländsk industri, hvar orsakerna till en sådan sakernas ställning torde vara till finnandes.

Att utförligare ingå på en utredning här af är ingalunda afsigten med denna min framställning, utan vill jag allenast tillåta mig att hänvända uppmärksamheten på hvad som enligt mitt förmenande är att betrakta såsom

en af de flera utvägar, som både böra och kunna anlitas, för att bringa till rask utveckling en i verklig mening stor industri här i landet, med ledning af den erfarenhet, hvilken redan i sådant hänseende är att hemta från så många andra kulturländer.

Hvar och en, som gjort sig förtrogen med industriens utvecklingsgång annorstädes, skall villigt medgifva, att ett kraftigt fortskridande på det industriella området är på det allra närmaste förbundet med uppfinnandet af nya och förbättrade tillverkningsätt, äfvensom med framställlandet af nya alster af inhemska råämnena.

Uppfinningsväsendets lämpliga ordnande torde derföre jemväl hos oss vara af största vikt och betydelse, och detta desto mera, ju tydligare det visat sig, att hittills uppfinningsandan i vårt land nått en allt för ringa utveckling, mindre dock på grund af någon vårt folks ringare andliga begåfning, än till följd af ogynsamma villkor för denna begåfnings verksamhet och lifskraftiga utveckling. På industriens fält, ej mindre än på andra områden för menskelig verksamhet, kräfver skördens mognad tillgång på ljus och värme. Ju senare man inser och behjertar denna sanning, desto längre hämmar man utvecklingen af storslöjdens bästa frukter.

För många af vårt lands idkare af storslöjd har det derföre sedan länge stått klart, att oss göres behof af en ändamålsenligare patentlagstiftning. För att vara tillfyllestgörande torde en patentlag böra byggas på den rättsgrundsats, hvilken "Föreningen för reform och kodifiering af den mellanfolkliga rätten", velat uttrycka med dessa ord: "Uppfinnarens rätt öfver sitt alster är en egendomsrätt; lagen skapar den icke, utan endast reglerar den." Vår ännu gällande patentförordning af den 19 Augusti 1856 har länge varit föremål för högst befogadt klander. Så väl många enskilde som de mera betydande föreningarne af sakkunnige i vårt land hafva enstämmigt uttalat förkastelsedom öfver sagda förordning. Redan den 11 Maj 1877 tillsatte Kongl. Maj:t en komité för patentfrågans utredning, och denna komité hade den 6 November 1878 sitt utlåtande färdigt, men inemot två år, eller till den 21 Juli 1880, dröjde det, innan Kommerskollegium afgaf sitt yttrande öfver komiterades förslag. Snart äro nu ytterligare tre år förlidna, utan att hittills försports något resultat utaf denna omständliga pröfning af en fråga, hvilken dock torde få betraktas såsom en lifsfråga för svenska industrien.

Häröfver bör dock må hända ej så synnerlig klagan föras, enär bland sakkunnige och i denna fråga intresserade endast en mening torde råda derom, att omnämnda komitéförslag ingalunda motsvarar de anspråk, som man med kännedom om patentlagstiftningen i andra länder kan hafva rätt att ställa på en svensk lag i ämnet, ej heller fyller det trängande behofvet hos vårt lands uppfinnare att vinna ett i lag stadgadt skydd för sin egendom.

Att få utarbetadt ett nytt förslag till patentlag utgör alltså ett önskningsmål för vårt lands industriidkare, och tillåter jag mig antyda ett och annat, som dervid synes mig vara af uppmärksamhet synnerligen förtjent. Framför allt synes nödigt, att en uppfinnares eganderätt till sin uppfinning bättre betryggas, än i förslaget skett, men att derjemte äfvenledes det för erhållande af patentskydd utaf komiterade föreslagna förfaringssätt förenklas och göres mera verksamt; att vidare patentafgifterna nedsättas och för öfrigt ordnas på ett med uppfinnarnes betalningsförmåga förenligare sätt; att patenttiden bestämmes till minst 15 år, oberoende af huruvida utöfning af den patenterade uppfinningen eger rum, eller i utlandet till äfventyrs erhållet patent å samma uppfinning förfallit; att för handhafvande af patentärendena inrättas en särskild patentbyrå, för hvilken omkostnaderna beräknas varda bestridda af inflytande patentafgifter; samt slutligen att åtgärder må vidtagas, så skyndsamt sådant låter sig göra, för att med grannländerna Norge och Danmark kunna få öfverenskommelse träffad om en för de tre skandinaviska länderna gemensam patentlagstiftning.

Dessa nu af mig endast flyktigt angifna synpunkter för ett förnyadt upptagande af den så ytterst maktpåliggande frågan om patentlagstiftningens ordnande hos oss torde dock inför sakkunnige ledamöter inom representationen få gälla såsom tillfyllestgörande grund för framställande af värdsamt förslag,

att Riksdagen ville besluta till Kongl. Maj:t aflåta skrifvelse, med anhållan, att Kongl. Maj:t täcktes åt sakkunnige män uppdraga utarbetandet af nytt förslag till patentväsendets ordnande, med ledning af redan vunnen utredning och med beaktande af här ofvan i korthet angifna grunder, samt derefter till Riksdagen aflemna nådig proposition såväl till patentlag som till patentembetsverkets ordnande och förseende med förslagsanslag. •

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles värdsamt.

Stockholm den 27 Januari 1883.

F. G. Sandwall,